

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан стоматологічного
факультету
/проф. Костенко Є.Я./
«20» березня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОЇ РЕСТАВРАЦІЇ ЗУБІВ
IV курс

Рівень вищої освіти	Магістр
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	«Терапевтична стоматологія»
Освітня програма	«Стоматологія»
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи естетичної реставрації**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **22 «Охорона здоров'я»** спеціальності **221 «Стоматологія»** предметної спеціальності (спеціалізації) «**Терапевтична стоматологія**» освітньої програми «**Стоматологія**».

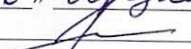
Розробники:

Нестеренко М.Л., асистент кафедри

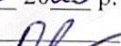
Гончарук-Хомин М.Ю., доктор філософії, в.о. завідувача кафедри

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *терапевтичної стоматології*

протокол № 3 від «16» березня 2023 р.

в.о. завідувача кафедри PhD, Гончарук-Хомин М.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету протокол № 7 від «20» березня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Клітинська О.В.

© Нестеренко М.Л. та ін., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: VIII семестр: аудиторних – 2,8 самостійної роботи студента – 2	8-й	
	Лекції:	
	10	
	Практичні (семінарські):	
	40	
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	Самостійна робота:	
	40	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи естетичної реставрації зубів**» є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати і лікувати захворювання зубів, вивчення і поглиблення знань про художню реставрацію та естетичне відновлення зубів, що полягає в реконструкції зміненої форми зуба з урахуванням його анатомії та косметичного дефекту, вивчення загальноприйнятих та сучасних класифікацій патологій твердих тканин зубів, їх етіології, патогенезу та клінічних проявів; ознайомлення з поняттям естетичного аналізу зубощелепної системи; уміння визначати принципи комплексного лікування уражень твердих тканин зубів в клініці, вивчення особливостей обстеження пацієнта на етапі планування прямої реставрації зуба, принципів та способів підбору кольору реставрації, механізмів адгезії до емалі і дентину, удосконалення та засвоєння практичних навичок реставрації та лікування зубів – препарування та пломбування каріозних порожнин I-V класів за Блеком, оволодіння принципами моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій; відновлення анатомічної цілісності та функціональних властивостей зубощелепного апарату.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

2. Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність застосовувати знання у практичній діяльності (ЗК 3);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 6);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 8);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 9);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 10);
- здатність працювати в команді (ЗК 11);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 13);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 14);

1. Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (ФК 1);
- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень (ФК 2);
- спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани (ФК 3);
- спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 4);
- спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 5);
- спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями (ФК 7);
- спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції (ФК 8);

- спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 9);
- спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології (ФК 12);
- спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне) (ФК 13);
- спроможність ведення нормативної медичної документації (ФК 14);
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації (ФК 15);
- спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО (ФК 16);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Основи естетичної реставрації зубів» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 20. Патофізіологія
- ОК 29. Основи радіології і методи інструментальної діагностики
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 32. Терапевтична стоматологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Основи естетичної реставрації зубів» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН 3

Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 4
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19
Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи естетичної реставрації зубів**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.	ПРН 19
2. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3
3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати : - основи реставраційної стоматології, поняття міні-інвазивної стоматології; - прогнозування та планування естетичного результату реставрацій; - анатоמו-морфологічні особливості форми зубів верхньої та нижньої щелепи; - сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів; - методи адгезивної обробки поверхні зубів; - принципи препарування різних порожнин за Блеком; - принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій; - відновлення коронкової частини зуба після ендодонтичного лікування; - відновлення коронкової частини зуба за допомогою штифтів; - підходи до корекції та заміни дефектних композитних реставрацій; - біомеханіку функціонування композитних реставрацій; - протоколи фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4
4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати вміти реалізовувати комплекс практичних навичок з: - прогнозування та планування естетичного результату реставрацій; - накладання кофердаму під час реставрації різних груп зубів; - підбору композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів; - препарування різних порожнин за Блеком; - естетичного аналізу зубощелепної системи; - адгезивної обробки поверхні зубів; - відновлення порожнин I-II класів по Блеку; - моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4 ПРН 8 ПРН 11 ПРН 19 ПРН 22

<p>реставрацій; - відновлення коронкової частини зуба за допомогою штифтів; - застосування скловолоконної стрічки у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів; - відбілювання зубів для корекції дисколорацій; - фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації.</p>	
---	--

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування на клінічних/практичних заняттях (індивідуальна теоретична співбесіда);
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час клінічних занять та самостійної роботи студента;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;
- модуль;
- залік;

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, дискусія, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різьблення з пластичних мас тощо);
- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- **інноваційні методи навчання**: ділова гра, кейс-метод.
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Самостійна робота студента включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «Основи естетичної реставрації зубів» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а

саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, в системі Moodle/E-learn та за допомогою платформ Google (Google Meet, Classroom тощо).

Система оцінювання результатів навчання студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та клінічні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яке включає:

- поточний контроль, що здійснюється протягом навчання студента під час проведення лекційних та клінічних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться після вивчення матеріалу відповідної частини дисципліни – змістового модуля з врахуванням результатів поточного контролю;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: VIII семестр – залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом (для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
2. Письмовий теоретичний контроль.
3. Комп'ютерне/письмове тестування.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «Основи естетичної реставрації зубів» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування.
2. Письмове вирішення тестових завдань.
3. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Основи естетичної реставрації зубів».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту) – **100**, в тому числі за поточну навчальну діяльність – **60** балів, за результатами модульного підсумкового контролю – **40** балів. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі таким чином:

Традиційна оцінка	Конвертація в бали	
	Модуль № 1	
“5”	2,63	
“4”	2,08	
“3”	1,52	
“2”	0	
Кількість тем в модулі	20	

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ІСРС) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ІСРС нараховуються при успішному її захисті. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів включають наступні: встановлений рівень знань студента; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота											Підсумковий модульний контроль 1	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ІСРС		
2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	10	40	10
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19				
2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63				

T1, T2 ... – теми, ІСРС – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля 1, вираховується шляхом множення кількості балів (**2,63**), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (**19**) і становить **50** балів.

За ІСРС (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля І становить **60 (50+10)** балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля І є **критерієм допуску** до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (1,52), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (19) та додавання балів (6), що відповідають оцінці "3" за ІСРС, і становить **35** балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	20	50
Індивідуальна самостійна робота студента (ІСРС)	1	10
Модульна контрольна робота	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форми модульного контролю	Конвертація у бали традиційних оцінок			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Усне опитування/ письмовий теоретичний контроль	30 - 27	26 - 22	21 - 18	0
Комп'ютерне/пис ьмове тестування при тематичному оцінюванні	10 - 9	8 - 7	7 - 6	0
	40 - 36	35 - 29	28 - 24	0

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **40** балів, що відповідає оцінці «5».

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **24** бали, що в свою чергу відповідає оцінці «3».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Конвертація рейтингового балу у шкалу успішності ECTS

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для диф. заліку, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX (“2”)** виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F (“1”)** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «ВІДМІННО»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями по пропедевтиці терапевтичної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення пропедевтики терапевтичної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення. Студент обов'язково повинен знати принципи фантомного курсу, передбачених програмою згідно переліку «практичних навичок».

Оцінку «ДОБРЕ»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінку «ЗАДОВІЛЬНО»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння пропедевтики терапевтичної стоматології.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1: «Основи естетичної реставрації зубів»

Тема 1. Основи реставраційної стоматології, її зв'язок з іншими стоматологічними дисциплінами. Поняття міні-інвазивної стоматології. Прогнозування та планування естетичного результату реставрацій.

Тема 2. Анатомо-морфологічні особливості форми зубів верхньої та нижньої щелепи та їх значущість для успішного результату естетичної реставрації.

Тема 3. Інструментарій для реставрацій. Кофердам у стоматології. Принципи ізоляції робочого поля. Методика накладання кофердаму під час реставрації різних груп зубів. Вибір кламерів. Методи ретракції.

Тема 4. Сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів. Допоміжні матеріали. Підбір композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів. Поняття поліхромної реставрації.

Тема 5. Принципи препарування різних порожнин за Блеком для забезпечення естетичного результату художньої реставрації. Методики обробки відпрепарованої порожнини.

Тема 6. Основи адгезії в естетичній стоматології. Принципи адгезивного зв'язку. Покоління бондів. Методи адгезивної обробки поверхні зубів.

Тема 7. Принципи роботи з композитними матеріалами. Особливості внесення матеріалу. Методика стратифікації. Підходи до адаптації композитного матеріалу.

Тема 8. Відновлення порожнин I-II класів по Блеку. Адаптація матриць та відновлення контактного пункту у техніці прямої реставрації.

Тема 9. Відновлення порожнин III-IV класів по Блеку. Методика силіконового ключа (шаблону).

Тема 10. Принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій.

Тема 11. Карвінг, фінішна обробка та полірування композитних реставрацій.

Тема 12. Відновлення коронкової частини зуба після ендодонтичного лікування. Особливості пошарової реставрації.

Тема 13. Композитні реставрації на штифтах. Види штифтів. Показання до застосування. Методики постановки штифтів. Відновлення коронкової частини зуба за допомогою штифтів.

Тема 14. Підходи до корекції та заміни дефектних композитних реставрацій: вибір методу, переваги та недоліки застосовуваних підходів.

Тема 15. Застосування скловолоконної стрічки у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.

Тема 16. Синергія функції та естетики для досягнення успішного результату естетичних реставрацій зубів.

Тема 17. Біомеханіка функціонування композитних реставрацій. Поняття про критичні зони. Показники успішності та основні причини неуспішності функціонування композитних естетичних реставрацій у коротко- та довгостроковій перспективі.

Тема 18. Відбілювання зубів як метод корекції дисколорацій. Підходи, діючі агенти, покази та протипокази, переваги та недоліки.

Тема 19. Протоколи фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації. Базові налаштування фотоапарату для протоколювання вихідного стану стоматологічного статусу. Дзеркала, ретрактори та контрастери для якісного фотографування. Особливості макрозйомки в стоматології.

Тема 20. Модульна контрольна робота

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
VIII-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Основи реставраційної стоматології, її зв'язок з іншими стоматологічними дисциплінами. Поняття міні-інвазивної стоматології. Прогнозування та планування естетичного результату реставрацій.	6	2	2			2
Тема 2. Анатомо-морфологічні особливості форми зубів верхньої та нижньої щелепи та їх значущість для успішного результату естетичної реставрації.	4		2			2
Тема 3. Інструментарій для реставрацій. Кофердам у стоматології. Принципи ізоляції робочого поля. Методика накладання кофердаму під час реставрації різних груп зубів. Вибір кламерів. Методи ретракції..	6	2	2			2
Тема 4. Сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів. Допоміжні матеріали. Підбір композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів. Поняття поліхромної реставрації.	4		2			2
Тема 5. Принципи препарування різних порожнин за Блеком для забезпечення естетичного результату художньої реставрації. Методики обробки відпрепарованої порожнини.	6	2	2			2

Тема 6. Основи адгезії в естетичній стоматології. Принципи адгезивного зв'язку. Покоління бондів. Методи адгезивної обробки поверхні зубів.	4		2			2
Тема 7. Принципи роботи з композитними матеріалами. Особливості внесення матеріалу. Методика стратифікації. Підходи до адаптації композитного матеріалу.	6	2	2			2
Тема 8. Відновлення порожнин I-II класів по Блеку. Адаптація матриць та відновлення контактного пункту у техніці прямої реставрації.	4		2			2
Тема 9. Відновлення порожнин III-IV класів по Блеку. Методика силіконового ключа (шаблону).	4		2			2
Тема 10. Принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій.	4		2			2
Тема 11. Карвінг, фінішна обробка та полірування композитних реставрацій.	4		2			2
Тема 12. Відновлення коронкової частини зуба після ендодонтичного лікування. Особливості пошарової реставрації.	4		2			2
Тема 13. Композитні реставрації на штифтах. Види штифтів. Показання до застосування. Методики постановки штифтів. Відновлення коронкової частини зуба за допомогою штифтів.	4		2			2
Тема 14. Підходи до корекції та заміни дефектних композитних реставрацій: вибір методу, переваги та недоліки застосовуваних підходів.	4		2			2
Тема 15. Застосування скловолоконної стрічки у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.	4		2			2
Тема 16. Синергія функції та естетики для досягнення успішного результату естетичних реставрацій зубів.	4		2			2
Тема 17. Біомеханіка функціонування композитних реставрацій. Поняття про критичні зони. Показники успішності та основні причини неуспішності функціонування композитних естетичних реставрацій у коротко- та довгостроковій перспективі.	4		2			2
Тема 18. Відбілювання зубів як метод корекції дисколорацій. Підходи, діючі агенти, покази та протипокази, переваги та недоліки.	4		2			2
Тема 19. Протоколи фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації. Базові налаштування фотоапарату для протоколювання вихідного стану стоматологічного статусу. Дзеркала, ретрактори та контрастери для якісного фотографування. Особливості макрозйомки в стоматології.	8	2	2			4
Тема 20. Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	90	10	40			40

Разом за семестр	90	10	40			40
Усього годин	90	10	40			40

**6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять
«Основи естетичної реставрації зубів » 4 курс**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Основи реставраційної стоматології, її зв'язок з іншими стоматологічними дисциплінами. Поняття міні-інвазивної стоматології. Прогнозування та планування естетичного результату реставрацій.	2
2.	Анатомо-морфологічні особливості форми зубів верхньої та нижньої щелепи та їх значущість для успішного результату естетичної реставрації.	2
3.	Інструментарій для реставрацій. Кофердам у стоматології. Принципи ізоляції робочого поля. Методика накладання кофердаму під час реставрації різних груп зубів. Вибір кламерів. Методи ретракції.	2
4.	Сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів. Допоміжні матеріали. Підбір композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів. Поняття поліхромної реставрації.	2
5.	Принципи препарування різних порожнин за Блеком для забезпечення естетичного результату художньої реставрації. Методики обробки відпрепарованої порожнини.	2
6.	Основи адгезії в естетичній стоматології. Принципи адгезивного зв'язку. Покоління бондів. Методи адгезивної обробки поверхні зубів.	2
7.	Принципи роботи з композитними матеріалами. Особливості внесення матеріалу. Методика стратифікації. Підходи до адаптації композитного матеріалу.	2
8.	Відновлення порожнин I-II класів по Блеку. Адаптація матриць та відновлення контактного пункту у техніці прямої реставрації.	2
9.	Відновлення порожнин III-IV класів по Блеку. Методика силіконового ключа (шаблону).	2
10.	Принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій.	2
11.	Карвінг, фінішна обробка та полірування композитних реставрацій.	2
12.	Відновлення коронкової частини зуба після ендодонтичного лікування. Особливості пошарової реставрації.	2
13.	Композитні реставрації на штифтах. Види штифтів. Показання до застосування. Методики постановки штифтів. Відновлення коронкової частини зуба за допомогою штифтів.	2
14.	Підходи до корекції та заміни дефектних композитних реставрацій: вибір методу, переваги та недоліки застосовуваних підходів.	2
15.	Застосування скловолоконної стрічки у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.	2
16.	Синергія функції та естетики для досягнення успішного результату естетичних реставрацій зубів.	2
17.	Біомеханіка функціонування композитних реставрацій. Поняття про критичні зони. Показники успішності та основні причини неуспішності функціонування композитних естетичних реставрацій у коротко- та довгостроковій перспективі.	2

18.	Відбілювання зубів як метод корекції дисколорацій. Підходи, діючі агенти, покази та протипокази, переваги та недоліки.	2
19.	Протоколи фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації. Базові налаштування фотоапарату для протоколювання вихідного стану стоматологічного статусу. Дзеркала, ретрактори та контрастери для якісного фотографування. Особливості макрозйомки в стоматології.	2
20.	Модульна контрольна робота	2
Разом		40

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

VIII семестр		
№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Основи реставраційної стоматології, її зв'язок з іншими стоматологічними дисциплінами. Поняття міні-інвазивної стоматології. Прогнозування та планування естетичного результату реставрацій.	2
2.	Сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів. Допоміжні матеріали. Підбір композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів. Поняття поліхромної реставрації.	2
3.	Основи адгезії в естетичній стоматології. Принципи адгезивного зв'язку. Покоління бондів. Методи адгезивної обробки поверхні зубів.	2
4.	Принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій. Карвінг, фінішна обробка та полірування композитних реставрацій. Синергія функції та естетики для досягнення успішного результату естетичних реставрацій зубів.	2
5.	Відбілювання зубів як метод корекції дисколорацій. Підходи, діючі агенти, покази та протипокази, переваги та недоліки.	2
Разом		10

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
VIII семестр		
1	Підготовка до практичних занять, підготовка та опрацювання практичних навичок, з них:	40
1.1	- підготовка до контролю засвоєння тем змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок;	10

1.2.	- самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: - поняття кольору зуба, принципи та способи підбору кольору реставрації; - закриття трем за розрахунком фронтального секстанта верхнього зубного ряду; - комбінована техніка реставрації передніх зубів; - тимчасові реставрації; - протокол відновлення композиційним матеріалом дисколоритних зубів; - естетична та функціональна реабілітація пацієнтів з періо-компонентом; - керамічні адгезивні реставрації; - пряме (mock-up) моделювання форми зуба; - непряме (wax-up) моделювання форми зуба; - етапи виготовлення прямих та непрямих композитних вінірів.	20
1.3	- підготовка до підсумкового модульного контролю.	10
Всього за VIII семестр		40

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

- а) Використання орієнтовних карт, для організації самостійної роботи з метою :
- оволодіння індивідуальними прийомами переробки великих обсягів інформації з терапевтичної стоматології ;
  - опанування універсальними прийомами структурування матеріалу ;
  - визначення логічних зв'язків між елементами теоретичної інформації;
  - орієнтування на конкретні форми фіксації результатів;
- б) самостійний пошук нових даних про підходи до лікування патологій твердих тканин зуба, а також пульпіту та періодонтиту;
- в) використання експериментальних лабораторних методів дослідження з матеріалознавства в терапевтичній стоматології;
- г) науково-дослідна робота студента.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Перелік теоретичних питань до модуля № 1

«Основи естетичної реставрації зубів»

1. Основи реставраційної стоматології, її зв'язок з іншими стоматологічними дисциплінами. Поняття міні-інвазивної стоматології.
2. Прогнозування та планування естетичного результату реставрацій.
3. Анатомо-морфологічні особливості форми зубів верхньої та нижньої щелепи та їх значущість для успішного результату естетичної реставрації.
4. Інструментарій для реставрацій.
5. Кофердам у стоматології. Принципи ізоляції робочого поля. Методика накладання кофердаму під час реставрації різних груп зубів. Вибір кламерів. Методи ретракції.
6. Сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів. Допоміжні матеріали.
7. Підбір композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів.
8. Поняття поліхромної реставрації.
9. Принципи препарування різних порожнин за Блеком для забезпечення естетичного результату художньої реставрації.
10. Методики обробки відпрепарованої порожнини.

11. Основи адгезії в естетичній стоматології. Принципи адгезивного зв'язку. Покоління бондів. Методи адгезивної обробки поверхні зубів.
12. Принципи роботи з композитними матеріалами. Особливості внесення матеріалу.
13. Методика стратифікації. Підходи до адаптації композитного матеріалу.
14. Відновлення порожнин I-II класів по Блеку. Адаптація матриць та відновлення контактного пункту у техніці прямої реставрації.
15. Відновлення порожнин III-IV класів по Блеку.
16. Методика силіконового ключа (шаблону).
17. Принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій.
18. Карвінг, фінішна обробка та полірування композитних реставрацій.
19. Відновлення коронкової частини зуба після ендодонтичного лікування. Особливості пошарової реставрації.
20. Композитні реставрації на штифтах. Види штифтів. Показання до застосування.
21. Методики постановки штифтів. Відновлення коронкової частини зуба за допомогою
22. штифтів.
23. Підходи до корекції та заміни дефектних композитних реставрацій: вибір методу, переваги та недоліки застосовуваних підходів.
24. Застосування скловолоконної стрічки у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.
25. Синергія функції та естетики для досягнення успішного результату естетичних реставрацій зубів.
26. Біомеханіка функціонування композитних реставрацій. Поняття про критичні зони.
27. Показники успішності та основні причини неуспішності функціонування композитних естетичних реставрацій у коротко- та довгостроковій перспективі.
28. Відбілювання зубів як метод корекції дисколорацій. Підходи, діючі агенти, покази та протипокази, переваги та недоліки.
29. Протоколи фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації. Базові налаштування фотоапарату для протоколювання вихідного стану стоматологічного статусу. Дзеркала, ретрактори та контрастери для якісного фотографування. Особливості макрозйомки в стоматології.

Перелік практичних завдань до модуля № 1 **«Основи естетичної реставрації зубів»**

1. Діагностувати гострий та хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Провести накладання кофердаму під час лікування різних груп зубів.
3. Провести адгезивну обробку поверхні зубів.
4. Виконати препарування порожнин I-II класів по Блеку
5. Виконати препарування порожнин III-IV класів за Блеку.
6. Відновити порожнини I-II класів по Блеку. Провести адаптацію матриць та відновити контактний пункт у техніці прямої реставрації.
7. Відновити порожнини III-IV класів по Блеку. Методика силіконового ключа (шаблону).
8. Провести фінішну обробку та полірування композитних реставрацій.
9. Відновити коронкову частину зуба після ендодонтичного лікування.
10. Відновити коронкову частину зуба за допомогою штифтів.
11. Виконати корекцію та заміну дефектних композитних реставрацій.
12. Застосувати скловолоконну стрічку у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.
13. Провести відбілювання зубів для корекції дисколорацій.

ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОЇ РЕСТАВРАЦІЇ ЗУБІВ ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ЗАЛІКУ

1. Основи реставраційної стоматології, її зв'язок з іншими стоматологічними дисциплінами. Поняття міні-інвазивної стоматології.
2. Прогнозування та планування естетичного результату реставрацій.
3. Анатомо-морфологічні особливості форми зубів верхньої та нижньої щелепи та їх значущість для успішного результату естетичної реставрації.
4. Інструментарій для реставрацій.
5. Кофердам у стоматології. Принципи ізоляції робочого поля.
6. Методика накладання кофердаму під час реставрації різних груп зубів. Вибір кламерів.
7. Методи ретракції.
8. Сучасні матеріали для проведення естетичної реставрації зубів. Допоміжні матеріали.
9. Підбір композитного матеріалу та його відтінків під час реставрації зубів.
10. Поняття поліхромної реставрації.
11. Принципи препарування різних порожнин за Блеком для забезпечення естетичного результату художньої реставрації.
12. Методики обробки відпрепарованої порожнини.
13. Основи адгезії в естетичній стоматології. Принципи адгезивного зв'язку.
14. Покоління бондів. Методи адгезивної обробки поверхні зубів.
15. Принципи роботи з композитними матеріалами. Особливості внесення матеріалу.
16. Методика стратифікації. Підходи до адаптації композитного матеріалу.
17. Відновлення порожнин I-II класів по Блеку.
18. Адаптація матриць та відновлення контактного пункту у техніці прямої реставрації.
19. Відновлення порожнин III-IV класів по Блеку.
20. Методика силіконового ключа (шаблону).
21. Принципи моделювання форми зубів різними техніками при виконанні естетичних реставрацій.
22. Карвінг, фінішна обробка та полірування композитних реставрацій.
23. Відновлення коронкової частини зуба після ендодонтичного лікування. Особливості пошарової реставрації.
24. Композитні реставрації на штифтах. Види штифтів. Показання до застосування.
25. Методики постановки штифтів. Відновлення коронкової частини зуба за допомогою штифтів.
26. Підходи до корекції та заміни дефектних композитних реставрацій: вибір методу, переваги та недоліки застосовуваних підходів.
27. Застосування скловолоконної стрічки у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.
28. Синергія функції та естетики для досягнення успішного результату естетичних реставрацій зубів.
29. Біомеханіка функціонування композитних реставрацій. Поняття про критичні зони.
30. Показники успішності та основні причини неуспішності функціонування композитних естетичних реставрацій у коротко- та довгостроковій перспективі.
31. Відбілювання зубів як метод корекції дисколорацій. Підходи, діючі агенти, покази та протипокази, переваги та недоліки.
32. Протоколи фотодокументації в ході виконання естетичної реставрації. Базові налаштування фотоапарату для протоколювання вихідного стану стоматологічного статусу.
33. Дзеркала, ретрактори та контрастери для якісного фотографування. Особливості макрозйомки в стоматології.

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ
СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ 4 – ГО КУРСУ ЗГІДНО ОСВІТНЬО –
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ**

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, скласти план естетичного виконання реставрацій.
2. Провести накладання кофердаму під час лікування різних груп зубів.
3. Провести адгезивний протокол обробки поверхні зубів.
4. Виконати препарування порожнин I-II класів по Блеку
5. Виконати препарування порожнин III-IV класів за Блеку.
6. Відновити порожнини I-II класів по Блеку. Провести адаптацію матриць та відновити контактний пункт у техніці прямої реставрації.
7. Відновити порожнини III-IV класів по Блеку. Методика силіконового ключа (шаблону).
8. Провести фінішну обробку та полірування композитних реставрацій.
9. Відновити коронкову частину зуба після ендодонтичного лікування.
10. Відновити коронкову частину зуба за допомогою штифтів.
11. Виконати корекцію та заміну дефектних композитних реставрацій.
12. Застосувати скловолоконну стрічку у практиці композитної реставрації ділянок відсутніх зубів.
13. Провести відбілювання зубів для корекції дисколорацій.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби:

1. питання I-III рівнів складності;
2. тести II-III рівнів складності;
3. задачі II-III рівнів складності;
4. професійні алгоритми;
5. таблиці, слайди, планшети;
6. навчальні альбоми;
7. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою;
8. методичні рекомендації ;
9. рекомендована література.

Обладнання:

фантоми; композитні матеріали; система ізоляції з кофердамом; фотополімерні лампи.

Програмне забезпечення (Clinic Cards, Dental Simulator та ін.)

Платформа для дистанційного навчання E-learn.uzhnu.edu.ua

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4 т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсіс: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. / За ред. А.В. Борисенка. - К.: Медицина, 2010. – 560 с.

Допоміжна література

1. Естетичні акценти стоматології: посібник/М.Я. Нідзельський, Є.Г. Шиян, Г.М. Давиденко. – Вінниця : Нова книга, 2016.-208с.: іл
2. Клінічні прояви та диференційно- діагностичні критерії некаріозних уражень зубів / С.І. Бойцанюк, О.П. Андрійшин, Н.В. Манащук, Н.В. Чорній // Навчальний посібник. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2019. - 112 с.
3. Моделювання анатомічної форми зубів : підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти / П. С. Фліс, Т. М. Банних, А. М. Бібік, С. Б. Костенко. - Київ : Медицина, 2019. - 351 с.
4. Кононова, О. В. (2014). Сучасний стан лікування карієсу та його ускладнень у населення України. Гігієна населених місць, (64), 336-342.
5. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний ресурс - <https://nmuofficial.com/files/kaf88/books/danilevsky-terstom-tom2.pdf>
2. Електронний ресурс - https://books.google.com.ua/books/about/%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%BE.html?id=XtWuCQAAQBAJ&redir_esc=y
3. Електронний ресурс - <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13185/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97.pdf>
4. Електронний ресурс - <https://studfile.net/preview/5752050/>

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)